

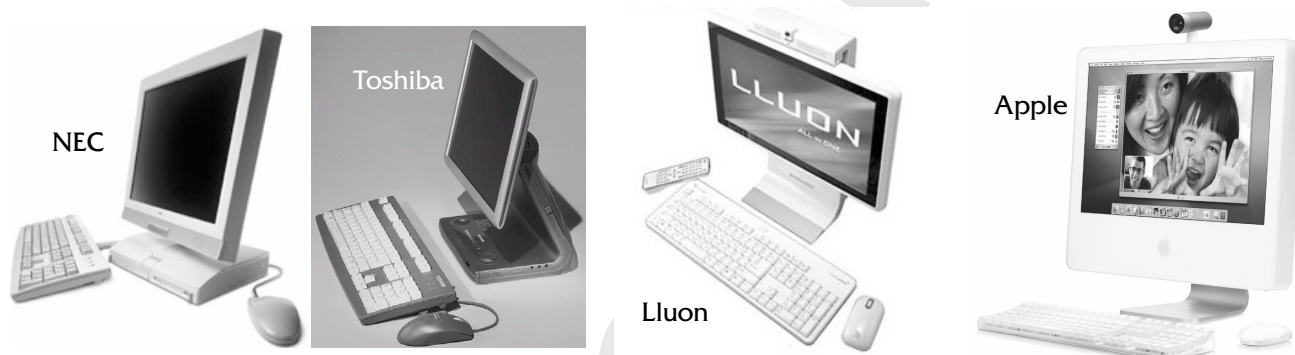
Godbiter

Kort og godt om IT-produkter og -teknologier vi finner spesielt interessante – smått og stort, gratis eller kommersielt. Nykommere på markedet og produkter vi har testet eller evaluert blir prioritert i den forbindelse, ved siden av produkter relatert til artikler i denne eller tidligere utgaver.

ALL IN ONE er IN

Nei, det er ikke Digital's kontorpakke fra 80-tallet som gjenoppstår. Ikke desto mindre er det en variant av 'SAME SHIT, NEW WRAPPING' vi står overfor. Å gjøre gamle nyheter til nye er en alminnelig foreteelse i denne bransjen. Kommer det fra den rette kanten og presenteres på den rette måten, sitter store deler av markedet igjen med den oppfatning at det virkelig er nyheter de får servert.

Og i rettferdighetens navn – noe nytt er det alltid – i form, farge, ytelse, design eller annet. Apples nyoppussede iMac er et glimrende eksempel: Snerten design, artige og funksjonelle detaljer, og ikke minst forenklinger som 'alt i ett'-konseptet representerer. Særlig nytt er det imidlertid ikke. Helt siden 70-tallet

NECs Powermate 2000 og Toshiba's Equium 2000 satte scenen for alt-i-ett maskiner rundt år 2000. Apples ferske iMac følger opp, og setter nye standarder med hensyn til pris, ytelse og støynivå. Temmelig ukjente koreanske Lluon følger opp med en nesten tilsvarende Intel-basert PC. Produktet ble lansert før den nye iMac, men vakte liten oppmerksomhet før Apple hadde satt scenen.

har ulike alt-i-ett varianter kommet og gått – med høyst varierende suksess. En bølge av slike produkter skyllet over markedet rundt 1999/2000 – med Toshiba's Equium 2000, NECs Powermate 2000 og svenske Multiq som spesielt synlige eksempler. Noen storslagere ble produktene imidlertid ikke – blant annet fordi de var for kostbare og for støyende. Siden den tid har mye forandret seg, ikke minst prosessorenes strømførbud og prisen på LCD-skjermer. Dessuten ble forrige utgave av Apples iMac, som er bygget over samme lest (se bilde på side 7) en tilstrekkelig stor suksess til å friste til reprise.

Den nye modellen fra Apple – i ufrivillig samspill med koreanske Lluon – setter nye standarder: Egentlig bærbar teknologi iført designerklær. Er tiden moden for en ny alt-i-ett trend? Mon tro om disse ergonomisk overlegne produktene kan konkurrere med bærbare-på-skrivebordet (såkalte DESKTOP REPLACEMENT) maskiner? Vi tror det. Produktene kan bidra til å gjøre livet enklere for en rekke brukermiljøer og har et prisnivå som gjør det attraktivt å lage kreative kombinasjoner. Tallrike brukere har hatt 'DESKTOP REPLACEMENTS' (store, tunge bærbare) lenge nok til å ønske seg noe langt lettere når de er på farten.

På tide med trådløse disker

Nei, vi ønsker oss ikke trådløse disker. Færre kabler og enklere forhold er vel og bra, men aktiv bruk av masselager forutsetter høy båndbredde. Det er derfor vi har FireWire og USB2. Punktum.

Men stopp en halv. Om vi legger ønsketenking og tradisjoner til side, hvordan er det egentlig vi arbeider i dag? Er vi ikke stadig trådløse i forhold til både mas-selager og de fleste andre tjenester? Hva er forskjellen på en trådløs disk og trådløs filaksess via en filtjener? For et lite miljø – privatmarkedet og det såkalte SOHO-markedet – er det slett ikke innlysende at trådløse disk er en dårlig idé. Dessuten – med utsiktene til kraftig vekst i tilgjengelig båndbredde som vi var inne på ovenfor, blir idéen bedre over tid.

Et tilsvarende resonnement har tilsynelatende vært gjennomført hos nettverks-leverandøren Linksys, som i kompani med diskleverandøren Maxtor har annon-sert folkevognutgaven av NAS, NETWORK ATTACHED STORAGE. Å kalle produktene for 'disker' er med andre ord en overforenkling. Om de er aldri så enkle og bil-lige – dette er nettverksbaserte lagringssystemer. Og Linksys er ikke alene om å ha fått og realisert ideen, men har fått følge av konkurrenten Buffalo – og flere er underveis. Dette er et produkt med potensiale!

I realiteten er det en kraftig overdrivelse å kalle produktet – LINKSYS NETWORK STORAGE LINK (NSLU2) – for trådløst. Her finnes det ingen trådløse komponenter, og heller ingen disk. Hva Maxtors bidrag til ligningen har vært, forblir dermed et mysterium.

Inne i den noe futuristisk utseende boksen – som ikke er stort større enn en CD-plate – finner vi et lite hovedkort med to USB-kontakter, en Ethernet-kontakt og strømtilkobling. Det er det hele. At boksen kjører Embedded Linux, benytter SAMBA og Linux' Ext-3 filsystem, er nyttig kunnskap kun for spesielt interes-serte. Poenget er at boksen uten videre kan kobles til en hvilken som helst ruter eller svitsj, inklusive trådløse, og til de fleste USB 2.0 kompatible, selvstendige disk på markedet. Kombinasjonen utgjør et komplett og rimelig NAS-system i miniformat, velegnet for privatmarkedet og små kontorer/virksomheter. I dagens typiske hjemmenettverk er behovet for et felles og lett tilgjengelig lag-ringssted for bilder, videoer, musikk og annen informasjon raskt voksende. Med 2 disk og automatisk backup passer NSLU2 som hånd i hanske til formålet, og kobles rett på husets eksisterende bredbåndsruter. Attraktiv pris – ca. NOK 750 eks. mva – bidrar naturligvis også i samme retning.

For en middels kyndig PC-bruker er installasjon og konfigurasjon av NSLU2 kurant – godt hjulpet av medfølgende Quick Start Guide og tilhørende program-ware for Windows. Det som overrasket en smule, var fraværet av informasjon om hvordan konfigurere for andre plattformer. I likhet med de fleste Linksys-produkter, kan også NSLU2 både konfigureres og styres fra en hvilken som helst nettleser. Den nødvendige informasjon kunne vært gitt på 2 linjer, men er altså fraværende. Ikke desto mindre gjorde vi konfigurasjonen fra en Macintosh uten å møte problemer eller overraskelser av noe slag, og har brukt Windows, Mac og Linux klienter mot produktet – som ytelsesmessig svarer til forventningene.

Enkelheten gjør Linksys' NSLU2 til en trendsetter i et segment vi vil se mye til i tiden fremover. Vi har lenge ønsket oss løsninger som tar vare på privatmarke-dets behov for både forenkling og sikkerhetskopiering. ON LINE løsninger lar seg ikke gjøre med dagens bredbåndskapasitet fordi vi tar altfor mange bilder, lagrer altfor mange videoer og 'ripper' altfor mye musikk. 'Hvert hjem sin egen NAS' høres komplisert ut, men Linksys viser at det ikke må være slik – og er den eneste løsningen innen rekkevidde.

Linksys' lagringstjener er ikke stort større enn en CD-plate, men forbau-ser med funksjonalitet og fleksibilitet.

Sun Java Desktop System

Vi diskuterte Suns merkelige og egentlig smertefulle forhold til Linux i forrige utgave, og påpekte blant annet at det fortsatt er vanskelig å finne noen sjel i selskapets Linux-satsing. Jo mer Sun rydder og oppklarer, desto mer forvirret blir markedet. Det hjelper ikke med all verdens gode intensjoner dersom det ikke finnes en klar målsetting bak øvelsene.

Java Desktop System (JDS) passer godt inn i forvirringen. Produktet hevder seg teknisk sett godt i selskap med tilsvarende fra Novell, Redhat og flere, men hemmes av Suns beskjedne evne til å formidle et budskap til markedet og å sette sammen enkeltelementer til en forståelig helhet. Dermed kommer det ikke som noen overraskelse at JDS knapt har noe med Java å gjøre. Navnet er et resultat av Suns forsøk på å utnytte Javas gode klang og høye gjenkjennelesfaktor i markedet. Såvidt vi kan bedømme har de oppnådd det eksakt motsatte: Å vanne ut et velkjent begrep og gjøre det praktisk talt verdiløst. Vi håper Sun kommer til sans og samling innen skaden er permanent og Java ødelagt for godt.

Under motto 'navnet skjemmer ingen' – og tirret av positive rapporter fra USA og England – har vi tatt for oss Suns 2. utgave av JDS, som kom på markedet i sommer. Som nevnt ovenfor, føyer produktet seg inn i rekken av Linux-distribusjoner rettet mot DESKTOP-markedet, og understreker en tiltagende trend som vi skal komme tilbake til i neste utgave av Mellvik-Rapporten: Markedet viser omsider reell interesse for et alternativ til Microsoft Windows på bordflaten. Et enormt marked og tilsvarende fristende potensiale.

Suns inntreden i segmentet er foranlediget av toppleder Scott McNealys proklamasjon fra 2003 om at Linux representerer et glimrende alternativ til Microsoft på bordflaten, og at Sun har til hensikt å demonstrere at så er tilfelle. JDS er derfor mer et slags 'PROOF OF CONCEPT' enn et vanlig produkt, hvilket forklarer hvorfor Sun legger så lite vekt på å promotere pakken, spesielt utenfor USA. Likeledes er det så langt gjort fint lite for å tilpasse produktet til andre markeder. Riktignok er det en 'MULTILINGUAL' utgave vi har fått i hende, der vi kan velge norsk språkdrakt på samme måten som for andre Linux-distribusjoner. StarOffice, som er en av produktets viktigste komponenter, foreligger imidlertid ikke på norsk. "Det er klart vi kan lokalisere produktet for Norge," forteller Sun. "Vi må imidlertid ha en substansiell kunde først." Typisk kylling-og-egg problematikk, og vi har mistanke om at det vil ta lang tid før denne kunden dukker opp.

Årsaken til at JDS likevel er verdt å ta nærmere i øyesyn, er at produktet bidrar til å flytte Linux ytterligere et hakk nærmere bordflaten. Sun innrømmer at forsøket på å lage en egen Linux-distribusjon (2002) var en dårlig idé, og har denne gang valgt å basere seg på SuSE Linux, som kapsles inn i en samling verktøy, applikasjoner og infrastruktur-komponenter som Sun mener er hva markedet trenger. Valgene som er gjort i den forbindelse indikerer at Sun først og fremst retter seg mot store organisasjoner med minst like store problemer. Det betyr verktøy og mekanismer for konfigurasjonsstyring og drift, sentrert rundt produktet Sun Control Station – i tillegg til Office-klonen StarOffice.

Til tross for at det er vanskelig å se hvordan Sun har tenkt å gjøre JDS til reell BUSINESS, legges det ned stor innsats i videreutviklingen av produktet. Release 3, som kommer ved årsskiftet, blir basert på SuSE 9.1 [eller 9.2, som nylig ble annonsert fra Novell] og inneholder flere Open Source-produkter – på bekost-

ning av lisensierte verktøy. Novells Ximian er et eksempel på hva Sun ønsker å bli kvitt. "JDS skal ikke være hemmet av kommersielle lisenser, uansett hvor avgiftsfrie de måtte være", understreker Sun, og introduserer Open Source-produktet Glow som erstatning for kalender-funksjonaliteten i Ximian. Glow er en gruppevare-klient tilpasset OpenOffice, og i sin helhet utviklet i Java. Utover sine funksjonelle attributter er den med andre ord også et bidrag til å rettferdiggjøre bruken av 'Java' i produktnavnet.

I praktisk bruk er det i første omgang et attraktivt utseende som møter oss. Det GNOME-baserte brukergrensesnittet har fått sin egen 'Java-twist' som tydelig er inspirert av Apples Aqua (se artikkel på side 4) – muligens med et skråblikk til Linspire (som riktignok benytter brukermiljøet KDE, men som har trukket Apple-inspirasjonen enda lenger).¹¹ Like fullt vil en Windows-bruker lett kjenne seg igjen – i miljøet generelt og i StarOffices svært så Office-lignende brukermiljø. Sømløs integrasjon med både Windows- og Unix-miljøer er blant de viktigste salgsargumentene for en hvilken som helst Windows-konkurrent, og JDS gjør en hederlig jobb i så måte. Produktet hemmes imidlertid av å henge nærmere et år etter de ledende Linux-husene. SuSEs 9.0-utgave, som JDS2 er basert på, kom i fjor høst, og mangler for eksempel en rekke mekanismer som bærbare maskiner er avhengige av – inklusive støtte for 802.11g og kryptering. 9.1 fra SuSE, som kom i mai i år, har mange av disse funksjonene, og blir en del av JDS først ved kommende årsskifte.

For at dette skal bli tilfredsstillende, må for det første avstanden til 'teten' kortes inn, og Sun må etablere effektive og funksjonelle mekanismer for hel- eller halvautomatiske oppdateringer. Noe av dette er riktignok ivaretatt gjennom Sun Control Station, men egner seg først og fremst for store miljøer.

Mens JDS enn så lenge ikke representerer noe DESKTOP-alternativ for andre enn engelskspråklige organisasjoner, har produktet fått tilstrekkelig mange titusen brukere i Europa og USA til å kunne påvirke en utvikling i retning av større diversifisering og oppgavetilpasning på bordflaten – i tråd med McNealys uttalte målsetting. Suns bidrag – med StarOffice/OpenOffice, tilpasninger av GNOME og ikke minst drifts- og styringsverktøy – fungerer som 'PROOF OF CONCEPT' langt utenfor sitt eget marked, og kommer fra en leverandør som nyter stor tillit i mange miljøer. Derfor er JDS viktigere enn markedsandelen indikerer. Den største spenningen knytter seg faktisk til om Sun klarer å få orden på strategi og markedsføring i tide til å kunne konvertere fremskritt og fordeler til inntekter. ■

¹¹ Mer om disse brukermiljøene i artikkelen om forandringer på bordflaten i neste utgave, se baksiden for detaljer.